

Akcje Armii Krajowej

Polacy walczyli z okupantem niemieckim przez cały czas trwania II wojny światowej. Walka trwała 2078 dni i nocy, a przejawiała się między innymi w akcjach sabotażowo-dywersyjnych i propagandowych.

Na terenie ziem okupowanych działał Związek Odwetu, zaś po rozpoczęciu wojny niemiecko-radzieckiej w 1941r. powstała organizacja „**Wachlarz**”. Do jej zadań należała dywersja na tyłach frontu wschodniego, tj. na terenach położonych na wschód od Bugu i Niemna. Na przełomie 1942/1943 Związek Odwetu i „Wachlarz” weszły w skład Kierownictwa Dywersji.

Organizację „Wachlarz” podzielono na 5 odcinków, a jej żołnierze przeprowadzili ok. 80 akcji. Akcje powodowały straty u okupanta, a jednocześnie stanowiły świetną zaprawę bojową dla żołnierzy Armii Krajowej i „cichociemnych” („**cichociemni**” - wybrani, najlepsi żołnierze Armii Polskiej na Zachodzie, których przetrucano do kraju drogą lotniczą).

Punktem szczególnego zainteresowania organizacji „Wachlarz” były szlaki komunikacyjne, a więc linie kolejowe, na których dokonywano tzw. cięć (przerywano tory kolejowe za pomocą materiałów wybuchowych lub rozkręcano szyny). Poza tym atakowano mosty i wiadukty, niszczone lub czasowo przerywano linie komunikacyjne, stosowano także dywersję na drogach poprzez rozrzucanie tzw. kolczatek.

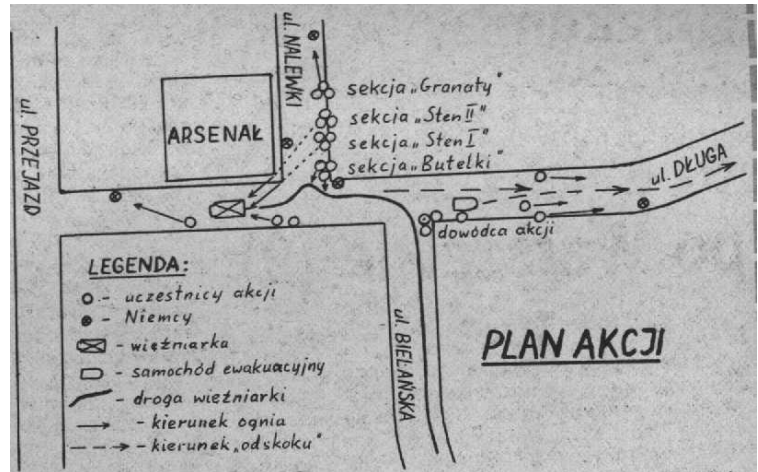
Z polskimi organizacjami wojskowymi współpracowali kolejarze. To oni przekazywali niezbędne informacje o czasie przejazdu i składzie niemieckich transportów wojskowych. Jedną z najbardziej znanych

formacje o czasie przejazdu i składzie niemieckich transportów wojskowych. Jedną z najbardziej znanych

nych akcji nosiła kryptonim „**Wieniec I**”. Przeprowadzono ją w nocy 8/9 października 1942r. Głównym założeniem tej akcji było zerwanie kolejowych linii komunikacyjnych wokół Warszawy. Akcja spowodowała wielogodzinną przerwę w ruchu kolejowym węzła warszawskiego.

Bardzo znana w okupowanym kraju stała się też **akcja pod Arsenalem** (26 marca 1943r.), która miała na celu odbicie aresztowanego przez Niem-

ców podharcmistra Jana Bytnara ps. „Rudy”. Całością akcji dowodził Stanisław Broniewski ps. „Orsza”, a dowódcą grupy uderzeniowej był Tadeusz Zawadzki ps. „Zośka”. Więźnia udało się odbić, ale zmarł kilka dni później na skutek ran odniesionych podczas przesłuchań przez gestapo.

Podstawowym typem akcji były uderzenia w przedstawicieli niemieckiego aparatu terroru. W latach 1943-1944 zlikwidowano wielu oprawców niemieckich, np. Otto Shultza - gestapowca wyróżniającego się szczególnym sadyzmem. Najbardziej spektakularną akcją był zamach na szefa SS i policji w dystrykcie warszawskim – gen. Franza Kutschere.

Zupełnie inną operacją była akcja „**Ostra Bra-**

ma” (lipiec 1944), której celem stało się zdobycie Wilna przed nadejściem Rosjan. Myślano, że Niemcy nie będą przygotowani do silnej obrony miasta. Niestety, natrafiono na twarde opór nieprzyjaciela. Gdy pod Wilno podeszły oddziały radzieckie, rozpoczęto kolejną, tym razem wspólną, próbę zdobycia miasta. Walka trwała kilka dni, miasto zdobyto, ale okupiono to dużymi stratami. Później władze radzieckie wydały rozkaz odebrania broni i aresztowania żołnierzy Armii Krajowej. Wielu akowców trafiło wtedy do obozów radzieckich.

Armia Krajowa prowadziła też swego rodzaju wojnę psychologiczną przeciw niemieckiemu oku-

nym do dalszej walki. W Warszawie 12 sierpnia 1943r. miała miejsce akcja „Góral”. Przygotowania do niej zajęły ponad rok, ale zostały uwieńczone sukcesem. Zdobyto ponad 105 mln złotych i znaczną ilość marek niemieckich.

Wszystkie działania jednoznacznie wskazywały na to, że Polacy po klęsce wrześniowej nie poddali się i zamierzali dalej walczyć o wolność ojczyzny.

pantowi. Jej przykładem była akcja „N”, w której za pomocą ulotek, pism i odpowiednio zredagowanych haseł skierowanych do Niemców szerzono wśród nich pesymistyczne nastroje. Dążono do tego, aby stworzyć wśród niemieckich urzędników i żołnierzy wrażenie istnienia niemieckiego ruchu oporu. Drukowano też fałszywe plakaty i obwieszczenia okupanta.

Przeprowadzano również inne, ale ważne akcje. Miały one na celu m.in. zdobycie środków pienięż-

